

Tuberkuloza: Osnovne činjenice

Što je tuberkuloza?

Tuberkuloza (također poznata i kao TBC) je bakterijska bolest. Tuberkuloza se u najčešćem broju slučajeva javlja kao oboljenje pluća, ali se ona također može proširiti i na bubrege, kosti, kičmu, mozak i ostale tjelesne organe.

Kako se tuberkuloza prenosi?

TBC se prenosi kapljično, putem zraka kojeg neliječena osoba oboljela od tuberkuloze pluća iskašljava ili iskihuje. Da bi se zarazilo, potrebno je biti u svakodnevnom bliskom kontaktu sa oboljelom osobom. Tuberkuloza se ne prenosi zajedničkim korištenjem posuđa, šalica, pribora za jelo, posteljine ili odjeće.

Kako tuberkuloza djeluje na organizam?

Infekcija

Biti zaražen tuberkulozom znači imati u tijelu aktivne bakterije koje uzrokuju tuberkulozu. Tjelesni obrambeni mehanizmi (tj. naš imunološki sustav), je u najčešćem broju slučajeva u stanju neutralizirati bakterije tuberkuloze koje su ušle u organizam. U 90% osoba, bakterije će ostati neutralizirane. Osobe s takvom TBC infekcijom nisu zarazne i ne mogu prenijeti tuberkulozu na druge ljude. Ovo stanje se naziva **latentnom** tuberkulozom.

TBC oboljenje

Kliničko oboljenje je uzrokovano aktivnim bakterijama tuberkuloze. Bolest se može početi očitovati ubrzo nakon ulaska bakterija u tijelo, ili puno kasnije, kada tjelesni obrambeni sustav oslabi. Čimbenici koji tome mogu doprinijeti uključuju: starenje, dijabetes, HIV infekciju, oboljenje bubrega ili rak. Osoba sa kliničkim oboljenjem u sebi nosi aktivne bakterije tuberkuloze i **POKAZUJE** simptome ove bolesti.

Što su simptomi TBC oboljenja?

Tuberkuloza se može razviti na bilo kojem dijelu tijela, ali pluća su najčešće zahvaćen organ. Oboljele osobe mogu pokazivati jedan ili više slijedećih znakova:

- Konstantan umor
- Gubitak apetita
- Neobjašnjiv gubitak na težini
- Kašalj koji traje duže od tri tjedna
- Temperaturu
- Noćno preznojevanje

Neke osobe mogu iskašljavati krv, a neke, pak, unatoč tome što boluju od aktivnog oblika tuberkuloze, mogu pokazivati samo blage simptome bolesti.

Koji su najčešći dijagnostički testovi za utvrđivanje tuberkuloze?

1. **Tuberkulinski kožni test** (Mantoux test) koji pokazuje potencijalno TBC oboljenje
2. **Rentgensko snimanje pluća** može pokazati da li se tuberkuloza razvila u plućima

3. **Bakteriološka pretraga pljuvačke**, kojom se može ustanoviti da li su bakterije tuberkuloze prisutne u ispljuvku

Tko bi se trebao testirati na tuberkulozu?

- Osobe koje pokazuju bilo koji od simptoma tuberkuloze.
- Osobe koje žive ili rade u bliskom kontaktu sa oboljelom osobom ili s nekim za koga se sumnja da boluje od tuberkuloze.
- Osobe koje boluju od HIV-infekcije ili neke druge bolesti, koja ih može izložiti većem riziku od oboljenja.

Kako se TBC liječi?

TBC infekcija: liječnik vas može podvrći određenom režimu liječenja i poslati vas na redovita rentgenska snimanja pluća.

Aktivno TBC oboljenje: posebna kombinacija antibiotika daje se tijekom perioda od 6 mjeseci. Potrebno je spomenuti da se tuberkuloza prilično lako liječi ukoliko se slijedi potreban režim liječenja i ukoliko se prepisani lijekovi uzimaju na propisan način. Međutim, ukoliko se lijekovi ne uzimaju redovito ili se kompletno ne završi predviđeni tretman, tuberkuloza se može vratiti i ona je tada obično teža za liječenje.

Da li su svi bolesnici od tuberkuloze zarazni?

Zarazne su samo one osobe sa aktivnim oboljenjem pluća ili grla. Bolesnici sa tuberkulozom drugih organa i dijelova tijela nisu zarazni. Nakon dvotjednog liječenja antituberkulinskim lijekovima, bolesnici najčešće više nisu kontagiozni i ne šire bakterije tuberkuloze. Ukoliko se radi o zaraznom pacijentu sa aktivnim oblikom bolesti, bolničarka iz programa za suzbijanje tuberkuloze će procijeniti koje osobe su pod direktnom opasnošću od zaražavanja ovom bolešću i organizirati im potrebne dijagnostičke testove. U ovakve ljude obično ulaze osobe koje su u bliskom kontaktu sa bolesnikom, poput članova obitelji, ali to mogu biti i bliski prijatelji ili kolege s posla. Identifikacija takvih osoba, uvijek se obavlja na vrlo pažljiv i uviđavan način i u potpunom povjerenju.

Može li se cijepiti protiv tuberkuloze?

BCG cijepjenje (imunizacija protiv tuberkuloze) se u Australiji ne provodi rutinski. BCG cijepjenje preporučljivo je jedino za one osobe koje su izložene povećanom riziku od tuberkuloze.

Za dodatne informacije kontaktirajte

Mycobacterial Infections Program
Communicable Diseases Section
Department of Human Services
GPO Box 1670N
Melbourne 3001
Telefon: 1300 651 160

Pomoć tumača je dostupna preko Službe za prevođenje i tumačenje (TIS) po cijeni mjesnog poziva, na broj telefona 13 14 50

Informativni listovi mogu se dobiti na slijedećim jezicima:

arapskom	kambodžanskom	kineskom
hrvatskom	đari	somalijskom
vijetnamskom		

Ove informacije možete naći na internetu, na adresi:

<http://www.health.vic.gov.au/ideas>

